СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 216. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 16. вересня, 1929. VOL. XXXVII. No. 216. Jersey City, N. J., Monday, September 16, 1929. THREE CENTS.

ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА 8 КОМУНІСТІВ У НОРТ КАРОЛАЙНІ

ЇХ ОБВИНУВАЧУЮТЬ У ДЕРЖАВНІЙ ЗРАДІ. ЗНАЙДЕНО СКЛАДИ ЗБРОЇ.

ШАРЛОТ (Н. К.), 14 вересня. — Поліція арештувала вісім комуністичних місцевих лідерів, обвинувачуючи їх у змові зробити повстання проти місцевої влади та в зраді держави. По відомостям поліції ці лідери робили приготовання для влаштовання мітінгу на відкритому повітрі, підчас якого мали закликати населення до бунту й повстання проти місцевої влади.

Поліція знайшла випадково значні склади зброї, коли переводила ревізію в одній будинку з метою знайти горілку. Поліція представила судді докази провини арештованих і той підписав приказ про тримання їх у місцевій вязниці. Поліція говорить, що всі арештовані належать до Національної Робітничої Юнії Ткачів, але лиш один належить формально до комуністичної партії.

АРЕШТОВАНО 20 КОМУНІСТІВ.

ВЛАШТУВАЛИ МАСОВИЙ МІТІНГ БІЛЯ МЕКСИКАНСЬКОГО КОНСУЛЯТУ З ПРОТЕСТОМ ПРОТИ ВИСИЛКИ ПОЛІТИЧНИХ З МЕКСИКА.

НЮ ЙОРК, 14 вересня. — Вчора комуністи зібралися на демонстрацію-мітінг біля мексиканського консуляту. В своїх промовах вони висловлювали протест проти політичного терору в Мексику та проти висилки поза її межі політичних злочинців.

Підчас розгону цього віча поліція перевела арешти серед тих комуністів, що виявляли найбільшу активність та робили їй опір. Перший був арештований редактор комуністичної газети „Дейлі Воркерс". Поліція стягала арештованих з їх „трибун", скриньок з мила, та насильно садовила в таксівки й поліційні автомобілі, щоби відвезти їх до найближчої поліційної кватири.

Поліція так довго спокійно придивлялася комуністичному мітінгови, аж поки промовці не почали закликати слухачів до нападу на поліцію, а їх агенти викрикувати в натовпі: „Геть поліцію". Щоби запобігти таким непорядкам, які були виникли в Бронзвілю, коли натовп слухачів почав сам розганяти та бити комуністів, поліція пробувала спокійно розвязати комуністичний мітінг, а коли комуністи зробили опір, вона розігнала їх силою.

НОВІ ТОРПЕДОВЦІ.

ВАШИНГТОН, 14 вересня. — Тут стало відомо, що морське міністерство вирішило збудувати 57 нових торпедовців замісць тих, що вже зробилися негідними. Всі ці торпедовці були збудовані підчас війни, але вже тепер їх треба міняти.

ПОЧАЛИ СЛІДСТВО.

СЕНАТОРСЬКА КОМІСІЯ ВЖЕ ДОПИТУЄ ПЕРШИХ СВІДКІВ У СПРАВІ ШІРЕРА.

ВАШИНГТОН, 14 вересня. — Сенаторська слідча комісія, котра призначена для розсліджування пропаганди проти обмеження морського зброєння, вже розпочала свою діяльність. Поки буде покликаний до переслухання пропагатор Шірер, якого нанимали для цієї цілі великі корабельно-будівельні фірми, комісія переслухає инших свідків. Одного з перших свідків вона вже допитувала.

СТРАТИЛИ ДВОХ УБИЙНИКІВ.

МЕШКАНЦІ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ СТРАЧЕНІ У ВЕСТ ВІРДЖІНІ ЗА ВБИВСТВО.

МУНДСВІЛ (В. В.), 14 вересня. — У місцевій стейтовій вязниці вчора страчено двох молодих людей. Один з них, Морісон, мав 24 роки віку, а другий, Вилмонт, лише 21. Обидва були засуджені на смертну кару за вбивство власителя газолінової стації, Бовена.

ЗАГИНУВ ПОЧТОВИЙ ЛЕТУН.

НАЛЕТІВ НА РАДІОТЕЛЕГРАФІЧНУ ВЕЖУ НЕДАЛЕКО ЛЕТНИЧОГО ПОЛЯ.

АТЛАНТА (Н. И.), 14 вересня. — Один з найліпших почтових летунів, 27-літній Маллой, загинув, налетівши своїм літаком на залізну радіотелеграфічну вежу, високу 100 стіп. Він летів з почтою з Ню Йорку до Атланти.

Жовнірі, що були у форті Мeферзон, де загинув летун, кажуть, що вони бачили, як він старався оминути вежу, побачивши її, але вже було запізно. Частина почтових листів згоріла, але всі цінности, які перевозив літак, залишилися неушкодженими.

ПРОТИ НОВОЇ ТАРИФИ.

ШИКАҐО (Ілл.), 14 вересня. — Зборі директорів Американської Федерації Фармерських Бюр ухвалили резолюцію протесту проти проекту нового митного закону. Вони заявляють, що цей проект зовсім не відповідає тим обіцянкам, які давала републиканська партія фармерам.

Вони домагаються зміни проекту так, щоб інтереси фармерів були забезпечені, бо вже тепер фармери мають великі страти ізза невідповідних для них митних законів.

ЗІБРАЛИ МАЙЖЕ МІЛІОН ДОЛЯРІВ.

ДЕННА ЗБІРКА НА ФОНД ПОТЕРПІВШИМ У ПАЛЕСТИНІ ВИНОСИТЬ БІЛЯ 50 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.

НЮ ЙОРК, 14 вересня. — Вчора на фонд Жидам у Палестині, котрі потерпіли підчас останнього нападу на них Арабів, зібрано 47,120 долярів. Всього дотепер зібрано на цей фонд 965,970 долярів. Дальша збірка продовжується.

„ЗЕМЛЯ СОВІТІВ" У НИКОЛАЄВСЬКУ НАД АМУРОМ.

Російський літак „Земля Совітів", на якому летить до Америки летун Шестаков, уже прилетів до Николаєвська над Амуром (Сибір). Для дальшого лету літак змінив свої колеса на понтони. Слідуюча остановка його буде в Петропавловську на Камчатці.

БУЛА 652 РАЗИ ЗАРУЧЕНА.

В Бельгії заарештувала поліція якусь Адріянну Гія, яка мала 50 чоловиків і була 652 рази заручена. Вона жила з чоловиками так довго, як довго вони мали для марнотратниці гроші. Опісля покидала їх.

ДІДИЧ І МАЙОР УБИЙНИКОМ.

На доручення прокуратури в Перемишлі арештували власника Петрич, біля Красного, бувшого майора польських військ, Тадея Рильського, обвинуваченого у душогубстві. На нього паде підозріння, що вівн застрілив свою жінку, власницю згаданого села, щоби стати спадкоємцем. У суді він зізнавав у цій час, що жінка скінчила самогубством. Секція її тіла стверджує, що вона мусіла би стріляти до себе лівою рукою.

ЧУДЕСА ТЕХНІКИ.

Одна німецька фабрика хотіла довідатись, як довго триває перетворення дерева в папір, якого вживають для часописів. По сусідству фабрики зрізали три дерева, здерли з них кору і перевезли до фабрики. Перший зуб пилки торкнувся дерева в год. 7.35. В годині 9.35 перший листок паперу з цього дерева, висушений, їхав автом до друкарні в віддалі 4 км. В 10. год. він вийшов зпід друкарської машини вже з новинами. Треба було 2 годики і 25 хвилин, щоби з дерева став денник.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРИБАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ БЕЗ ПОЛЬЩІ.

Латвійська преса містить вістки про те, що уряди прибалтійських держав готуються скликати спільну конференцію. В цій конференції мають взяти участь усі прибалтійські держави за винятком Польщі. Конференція мала би відбутися в Женеві. Її метою має бути утворення бльоку балтійсько-скандинавських держав. Ці вістки треба уважати доказом того, що недавна візита шведського короля в Естонії не лишиться без політичних наслідків.

АДВОКАТ-ОШУКАНЕЦЬ.

У Львові почався процес, характеристичний для атмосфери, в якій живе післявоєнна „золота молодь". Польський 34-літний адвокат Станислав Правн умів на протязі двох літ набрати від ріжних приватних осіб і банків кілька тисяч долярів на те, щоби жити за чужі гроші на всю губу, не працюючи. Згодом почав векслі фальшувати. Коли його замагайства не можна було вже скривати, він сам признався до вини і зробив акторський жест покаяного грішника, прохаючого Палату Адвокатів, щоби счеркнула його зі списку адвокатів. Його оборона піде по відомій лінії „жертви післявоєнних обставин", що значить у даному випадку „жий і гуляй чужим коштом".

ТАЛАНОВИТИЙ ШВЕЦЬ.

Біля Городенки, в Глушкові, живе талановитий швець, Микола Томашевський, який робить не тільки черевики, але й папереві банкноти. З ними їде він на торг і пускає їх між людей для перевірки, чи добрі. Покищо що люде пізнали сфальшовану ним паперову 10-золотівку й тому Томашевський піде ще на практику до вязниці.

ПРОТИ АЛЬКОГОЛЮ.

Щораз більше наших сіл заявляється за заборонною продажі алькоголю в громаді. У самім львівським воєвідстві 108 громад голосувало проти алькоголю, а в станиславівськім 26.

З ЛЮДСЬКОГО ЗВІРИНЦЯ.

У Краснім згорів хутірець Антонини Горошкевич, а з ним і його власниця. Виявилося, що маєток підпалив її син Микола, щоби стати спадкоємцем.

КОМУНІСТИ ПРОТИ ЖИДІВ.

Варшавська поліція розігнала комуністичну демонстрацію, направлену проти Жидів і похваляючу „арабську революцію".

ПЕРЕНЕСЕННЯ ВЧИТЕЛІВ.

Міністерство освіти у Варшаві перенесло Вл. Михальського з української гімн. у Львові до І. гімн. у Стрию, Войтиха Пельчарського з II. держ. гімн. у Тернополі до української гімн. в Тернополі, Теоф. Остапюка з української гімн. у Тернополі до І. гімн. в Ярославі, Клим. Шанковського з української гімн. у Тернополі до гімн. в Ланьцуті, Вас. Безкоровайного з української гімн. у Тернополі до держ. гімн. у Золочеві, Дмитра Цибушника з української гімн. у Тернополі до III. гімн. у Тернополі, Маріяна Плячка з II. гімн. у Станиславові до української гімн. у Станиславові, д-ра Сам. Цаґмана з пол. гімн. в Коломиї до української гімн. в Коломиї, Йос. Гусаковського з української гімн. у Тернополі до гімн. у Вроцлаві, Йос. Дрозда з II. гімн. у Самборі до української гімн. в Станиславові. Всі ці перенесення, як бачимо, торкаються наших гімназій.

КАЗКИ ЖИТТЯ.

Цими днями трапилась у Відні зовсім кінова історія. Власник ресторону Штільґебавер дістав у руки старий часопис з 1911 р. і в ньому вичитав повідомлення поліції про підкинену дитину нещасливою дівчиною на такій-то вулиці, у воротах такого-то дому, дня 10. січня. Він пригадав собі точно по цій адресі, що це мусіла бути дитина його дівчини, яка з розпуки скінчила самогубством. Звернувся до поліції, чи не міг би дізнатись дещо про цю дитину. Там далі йому точну інформацію: кому віддали дитину на виховання. Прибрана мати, пані Бавер, вийшла вдруге заміж за якогось Румуна, а виховала неїо доньку-Штільґебавера переїхала до Будапешту. Там віднайшли її. Штільґебавер поїхав туди за своєю донькою і привіз її назад до Відня. Завдяки одній повинці в газеті, що випадково попала в його руки, він віднайшов свою дитину, якої ніколи не бачив — після 18 літ!

ЗАСУД АВАНТУРНИЧОГО ПРОФЕСОРА.

Епільог авантури з польськими студентами і проф. Васютинським у Парижі такий: Карний суд у Парижі, що мав розібрати фактичний стан справи, чи польських студентів побила французька поліція, чи теж вони вдарили перші кондуктора та поліційного урядовця, засудив проф. Васютинського на три місяці вязниці, завісивши йому кару.

РІЧНИЦЯ СНІГУ.

Куритиба (Бразилія) у сім році 30 липня обходила річницю небувалого гостя — минулого року. А був ним сніг, що покрив улиці і дахи куритибські та й околиці на стопу і дві. І Куритибці гляділи в небо цілий день, чи в сім році не прийдеться їм знова робити боввани зі снігу, як минулого року — але не діждались. Бо згори прийшла натомісць горяч. Передпослідний сніг малою верствою впав у Куритибі 1887 року.

ГРАБУНКОВИЙ НАПАД НА ПОСЛА Д-РА БАРАНА.

В понеділок, 19 серпня, коло год. 11 до 12-ої напало у Львові при вул. Технічній коло будинку IV. гімназії двох апашів на перебуваючого в переїзді у Львові посла д-ра Ст. Барана. Один з бандитів прискочив зі заду і дуже сильним ударом у голову палицею приголомшив д-ра Барана, який внаслідок удару втратив память, а коли по хвилині прочуняв, апашів уже не було. Бандити зрабували д-рови Баранови золотий годинник марки „Тассо" вартости 80 долярів і дрібну готівку, що мав при собі. Про напад повідомлено поліцію.

ФАКІР У ВІДНІ.

У великім цирку віденського Пратеру показував силу своєї волі індійський факір То-Ка. Казав зачинити себе в скляній домовині, яку запечатали замками, шрубами та кількакайцятьма урядовими печатками в присутности нотарів і представників поліції і ляг спати. Обіцяв спати без їжі та прокиду 8 днів, а відтак прокинутись. Як звичайно при таких продукціях, негайно знялись голоси, що факір має змогу в ній підкріпувати свій організм через рухомі стіни домовини, дарма, що поруч неї стояла міська варта. На 8-мий день, коли факір мав прокинутись, довкола домовини вже зранку зібралась така юрба, що поліція ледви була в силі втримати довкола неї кордон. Одна дама, що не могла допхатись до першого ряду, счинила такий крик, що юрба взяла це як привід до демонстрації. На рев публики факір прокинувся вже вранці, хоч мав спати до вечора. Він розбив молотком, що лежав поруч нього, одно віконце для віддиху в домовині. Факір лишився в домовині аж до півночі, як було заповіджено. За той час юрба зросла до хвилюючого моря. Коли відчинили офіційно домовину, ствердили, що печатки є нетикані. Коли То-Ка звеждили, всі переконалися, що він утратив 10 і пів кіля, що його борота виросла і що його живчик підскочив з 108 ударів на 132; його груди звузились зі 119 цм. на 100, обвід черева зі 137 на 113. Лікарі заявили, що не мають ніякої підстави сумніватись у правдивість явища, доказаного не перший раз індійськими факірами.

БОЛЬШЕВИКИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ КИТАЙЦІВ У КАТУВАННЮ РОСІЯН

КИТАЙ ВІДМОВИВСЯ ПРИНЯТИ БОЛЬШЕВИЦЬКІ УМОВИ ПЕРЕГОВОРІВ. РАДЯНСЬКА ПРЕСА ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ЗНУЩАННЯ КИТАЙЦІВ НАД РАДЯНСЬКИМИ ПІДДАНИМИ.

МОСКВА (СССР), 14 вересня. — Радянська телеграфічна агенція офіційно повідомляє, що китайське правительство відмовилося задоволити большевицький ультимат, як умову до розпочаття мирових переговорів між Росією й Китаєм. Китайське правительство відмовилося допустити призначення російського підданого головним управителем Східно-Китайської залізниці, а також призначити нового свого помічника йому. Китай домагається розпочаття в Берліні мирових переговорів без попередних умов. Радянське правительство на це не погоджується й видало спеціяльний комунікат у справі китайських нападів на радянську територію та переслідування радянських підданих, котрі знаходяться в Манджурії.

Большевицьке повідомлення перечисляє багато випадків китайського знущання над радянськими підданими, що перебувають у вязницях та в концентраційних таборах. Також подають численні випадки убивства китайською владою Росіян без жадного суду й слідства. Разом з тим большевики подають відомости про напади Китайців та білогвардейців на російську територію. Всі свої твердження радянське правительство може підтвердити офіційними документами та фотографіями.

ЗНОВУ ПЕРЕГОВОРИ.

БОЛЬШЕВИКИ ХОЧУТЬ ВІДНОВИТИ ПЕРЕГОВОРИ З АНГЛІЄЮ ПРО ДИПЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО.

МОСКВА (СССР), 14 вересня. — Комісаріят справ закордонних заявив, що на останнє предложення Англії радянський уряд скоро вишле до Англії спеціяльного уповноваженого для переговорів про відновлення дипльоматичного звязку з Англією. Йому буде доручено умовитися лише про спосіб і форму відновлення нормальних дипльоматичних взаємовідносин між Англією й Росією, бо на иншу форму переговорів комісаріят не має уповноважень від Центрального Екзекутивного Комітету.

Це значить, що большевики далі шукають способу відновлення дипльоматичного звязку з Англією, не даючи зі свого боку ніяких зобовязань щодо припинення комуністичної пропаганди у Велико-Британії та про признання боргів російської держави, які вона завинила англійському правительству й окремим англійським громадянам.

ЗАКЛИК ДО ПОВСТАННЯ.

СИРІЙСЬКІ АРАБИ КЛИЧУТЬ ПАЛЕСТИНСЬКИХ АРАБІВ ДО ПОВСТАННЯ ПРОТИ АНГЛІЇ.

ЄРУСАЛИМ (Палестина), 14 вересня. — Араби-Сирійці не лиш у своїй пресі кличуть своїх братів, палестинських Арабів, до нової розправи з Жидами та до повстання проти Англії, але для пропаганди цього посилають до Палестини спеціяльних агентів.

Жидівське населення в Палестині ще нервово настроєне. У пятницю, коли припадає день свята в Арабів, Жиди боялися появлятись на вулицях Єрусалиму, а багато родин залишили на цей день свої помешкання й перебралися в райони міста, менше загрожені Арабами. Та цей день пройшов у Палестині спокійно.

НОВА РОСПРАВА.

БОЛЬШЕВИКИ ЗНОВУ БУДУТЬ СУДИТИ 9-ОХ ІНЖИНІРІВ ЗА „САБОТАЖ".

МОСКВА (СССР), 14 вересня. — Ще всі памятають великий „шахтинський" судовий процес, коли кілька вищих урядників та інжинірів були засуджені до розстрілу за саботаж. Тепер у Ленінграді розпочинається новий подібний судовий процес. Тут до суду притягається 9 інжинірів та вищих урядників корабельно-будівельних доків.

Головний пункт обвинувачення той, що вони перебудували два царські кружляки в кораблі для перевозу нафти, але вони вийшли нікуди негідними. Крім того збудували ще два більші кораблі, які вийшли нікуди негідними й один з них скоро затопився, а міжтим будова їх обійшлася вдвое дорожче ніж їх можна було зробити за кордоном. Все це принесло державі шкоди на 9 міліонів долярів.

Головним обвинуваченим є інжинір В. Костенко та кілька його ближчих помічників і товаришів, що працювали ще в царські часи в миколаївському будівельному доці „Наваль". Взагалі тепер уся Росія вкривається подібними, лише дрібними судовими процесами.

ПРОРОЧИТЬ ВЕЛИКУ СКОРІСТЬ ЛІТАКАМ.

ПАРИЖ (Франція), 14 вересня. — Відомий винахідник і летун Блеріо говорить, що він певний, що на протязі найближчих десятьох років літаки зможуть літати зі скорістю 750 миль на годину. Це тепер здається утопічним, але техніка будівництва літаків та їх моторів дає певність, що ця утопія скоро стане дійсністю.

ЗНАЙШЛИ ЗБРОЮ КОНТР-РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

БЕРЛІН (Німеччина), 14 вересня. — Роблючи ревізії в Шлезвіг-Гольштайнській области, німецька поліція попала в місті Альтона на великі склади скорострілів, рушниць та ручних гранат. Це один зі складів реакційної організації, що поставила своєю метою привернення в Німеччині монархії.

В Альтоні арештовано 19 діяльних членів цієї організації. Всіх їх обвинувачують у киданню бомб та організації ріжних терористичних актів. Арешти й ревізії переводяться також в инших областях Німеччини.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Загряницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕВМІСНЕ РОЗЧАРОВАННЯ

Вістка, що в Арґентині заводять уперше виборчі права для жінок, наводить Американцям питання: Який вплив мала політична рівноправність в Злучених Державах?

Який уплив мала вона на політику краю, тяжко сказати з усякою певністю. Звичайно, багато політиків каже, що жіноча рівноправність мала відємний уплив, бо через участь жінки в політиці набрали сили темні сили, як прогибіційники, та всякі політичні та релігійні загорільці. Відомо, прихильники прогибіції хвалять собі вплив жінки. Правда певно десь по середині: як новички в політиці, жінки певно мусіли поповнити богато похибок, але сі похибки певно не гірші від тих, які робили мущини, коли вони вперше добилися виборчого права. Як мущини, так і жінки мусять учитися, а вчитися можна тільки через роботу, а при кождій роботі є похибки.

Якраз сього не розуміє богато жінок. По американських ґазетах і журналах тепер часто виступають жінки, що займаються письменством або політикою, та говорять з великим розчарованнєм про участь жінки в політиці. Питаються вони самі себе: Що ми зробили своєю участю в політиці? Чого ми добилися для себе та громадянства?

Американська письменниця Фейт Болдвин відповідає: „Кожде поле для жінки стоїть нині отвором, але тільки кілька жінок осягнуло визначний успіх, славу або маєток, а зате на кожду жінку є тисячі невдачниць та десятки тисяч нікому не відомих або пересічних".

У подібному тоні пишуть другі. Одна навіть сказала, що визволяючи себе, жінка дала більше свободи мущині.

Є, однак, жінки, котрі остро критикують сих розчарованих жінок. Вони показують, що розчаровуватися невдачами можуть тільки люди, які мимо свого віку думають і почувають ще по діточому. Тільки діти, що, йдучи на пікнік, ждали величезних приємностий, можуть відтак кривдуватися, що не все вилало, як ждалося. Діточим теж є нарікання жінок, що, мовляв, вони голосують і голосують і тому голосованню кінця нема й вислідів з голосовання не видно. В сей спосіб знеохочується дитина. Дитина теж не може видержати при одній акції. Їй забагається одного, бо вона думає, що з того бог-зна що вийде; колиж фантастичні сподівання не сповняться, вона зараз повертається в противний бік.

На загал, жінок тепер дуже богато порівнують з дітьми. Однак, те порівнування показує, що жінки вилічуються з дитинства, що вони дозрівають політично.

ГАЛИЦЬКІ ОБРАЗКИ

(Оригінальна допись до „Свободи")

Місяць тому, як я розпрощався з українським громадянством в Америці.

В кожну вільну хвилину, що перетинала нитку напруженої праці в Америці, я летів думкою до рідних сторін, де зі сирого матеріялу, перетопленого в огні боротьби, виковується будучу долю Великої Нації. Я мріяв про те, щоби чим швидше видобутися з приманчивих обіймів культурної Америки, щоби не попасти в її полон. Бо вона, як поліп, охоплює людину невидимими раменами й приковує до себе.

Скорим кораблем, „Мавританією", я перемчав за пять і пів дня океанські води. Миле товариство монтреальського бизнесмена, д. Меха, та його дружини, випадкова стріча з мадярським актором, з яким я минулого року їхав до Америки, розмова з радянськими інжинірами, що вертали з обзорин американської системи праці, підглядання корабельних звичок, обсервація ріжних рас, народів та осібняків, деякі дрібно-спортові гри на кораблі, — уприємнювали час і скорочували дорогу. Я рвався чим швидше в рідні сторони, не хотів ні Парижа, ні иншої столиці. Колиб не стріча з д. Бобровим (відомим співробітником „Свободи"), — я був би не задержався в Парижі. Його симпатичне товариство та щире відношення приневолило мене дихнути париською вонею. З пп. Мехами ми перемчали зелені французькі ниви й сади та виноградники, перетяли копальняну Бельґію, що виглядає, як північна Пенсильвенія, проїхали упорядковану Німеччину та наближилися до границі нової держави, якій на імя Польща. Всякі почуття перемішувалися в американських гостей, з яких кожне не було в тих сторонах від поверх 20 років. (В Берліні на залізничому двірці ми стрінули инших американських Українців з Филаделфії, Флориди, Ансонії, Нюарку, що приїхали на кораблях Джордж Вашинґтон і Бремен). Подорожні, американські Українці, трівожилися помітно. А коли в давньому німецькому місті, Бойтені, побачили наочно роґаті шапки залізничої й митної служби, то їх облича мимохіть видовжувалися. Через брудний домбровський басейн (копальні вугілля в околиці Домброви), ми вїхали на територію давньої Галичини, а теперішньої страдальної „Малопольскі".

Малі, брудні мазурські домики, з обсмиканими стріхами, вузенькі ниви з густо виритими борознами та піскові пустарі пересувалися перед очі Відвиклі Американці, як діти питали зі здивуванням: і тут мешкають люде?... Привітніше під зверхним оглядом виглядає українська околиця. А в середині?... Сціплені, немов зашнуровані уста українських селян, скривають лють на незаслужене горе, на ненависний уклад, на лад. Це завдатки кращого майбутнього, яке прийде не знати коли, по підготованій теперішности. Через спізнені жнива стоять по полях купки збіжа, що чорніється від частих дощів. Хмароломи, цього року часті в ріжних сторонах краю, спричинили виливи пустотливих рік Їх брудні води позабірали в багатьох галицьких околицях людський доробок та й сьогодня позаливали городи, подвіря та дороги. Багато людських осель перемінило знов свій вигляд. І ніхто тим не турбується. Не розумію тут власних українських чинників, бо всі вони заслабі, не маючи державного апарату в руках. Води гуляють, спричинюють руїну до краю зубожілого населення, а держава... нічого. Їй инші пляни в голові. Коби завести одностайність у національному вигляді! Безвиглядне діло? — Так. Історія є учителькою, але тільки для тих, що хотять з неї вчитися.

За мало було теперішним власникам нашої землі, що роздробили українську полосу на „воєвідства", причіпаючи до українських частин польскі, за мало було накинути краєви нічим неоправдану назву „Малопольська". Край остав таки на ділі малопольським, бо не багато в ньому польскости. Тепер виринає новий проєкт: створити з цілої давньої Галичини о д н у велику провінцію й назвати її Підгалє, чи Підкарпатє. Але, що польський елемент бувби таки все в меншости, то треба би долучити польський домбровський басейн. А реґуляція рік? Вони позинні би зайти й поховатися в свої постійні русла від самої балачки про неї... Скільки то рук найшло би заробіток, скільки людського майна обереглось би! Та ба.

Нарід помагає собі у своїх злиднях кооперативами. Але вони творять тільки загальні цінности. Поодинока людина, яка була, така є під маєтковим оглядом. Щоби створити з них капітал, який міг би заважити на долі народу, на це треба ще довгого часу.

Їду гуцульським селом. Дороги порозривані. Кожний клаптик землі управлений. Навіть подвіря вкриває висока кукурудза. Але на неї ще треба підождати. Тимчасом можна назбірати натини попід пліт. Бо суниць, малин, афин, чи ожин не можна їсти. Їх треба продати літникам, щоб дістати на нафту, чи сіль.

По засипаній камінням дорозі їде мужик возиком. Завішений на нашийнику коник теліпається на дишлі як вісільник. Не може бігти й з горба, бо ноги не служать. Стрічаються виснажені недоїданням облича місцевих людей, босі, в лахмітті, що нагадують колишню народню ношу. Гірське населення помагає собі трохи приміщенням літників у своїх і так тісних мешканнях. Ще краще помоглоб собі, колиб малощо доставляти їм на харчі. Тому, що Польща не видає заграничних пашпортів то все, що потребує відпочинку, зїзджається в наші гори. Всі гуцульські села повні „холерників". В останніх роках Українці зїздяться до Черча, села в Рогатинщині, де є боровинні купелі. Там перебувають тепер д. Дмитро Галичин з Ню Йорку та д-р Лука Мишуга, один з редакторів „Свободи".

Використовуючи соймові ферії, українські посли обїзджають свої округи, здають звідомлення з діяльности, говорять про відносини в Польщі й у соймі, а нарід наділює їх усюди одноголосно своїм довірям. При теперішній системі, що панує в Польщі, з диктаторськими замислами нового будівничого Польщі, Пілсудського, вони очевидно не могли нічого засадничого перевести, що малоб постійне значіння для нашого національного, не говорячи вже — державного життя. Але що стоять чуйно на сторожі народнього життя, це всім очевидне.

(Конець буде).

Сам зловився.

Селянин, котрий все продавав пекареві масло, приносить йому горнець масла та каже, що там є вісім фунтів.

Пекар: Ей, мушу я це масло зважити, бо якось мені здається, що там не може бути вісім фунтів.

Зважили і показалося, що до вісьмох фунтів не достає доброго пів фунта масла.

— Господарю! чи ви вже віддавна обманюєте так мене?

— Ні, пане. Я в себе дома не маю тягарців, але я все брав ваш чотирофунтовий бохонець хліба і так важив масло.

УТОПІЧНИЙ РОМАН ВИННИЧЕНКА „СОНЯШНА МАШИНА"

I.

Багато людей, що знали Винниченка, певно здивувались, довідавшись, що він пише утопічний роман. І то досить слушно. Винниченко в своїй творчости все був в такій мірі залежний від дійсности, що в його творах шукали і знаходили часом відбитки осіб його ближчого оточення. Винниченко для додержання стилю дійсности писав навіть часом жарґоном, тяжко зрозумілим для людини, що не знає московської мови. Винниченко з небезпекою для особистої волі переїздив кордон, щоб шукати на Україні матеріялу для своєї літературної праці. І цей самий Винниченко написав утопію, отже літературний твір, що має з конкретною дійсністю дуже нетривкий звязок. Мимоволі висувається питання, що спонукало його до цього.

Писати утопію є завдання дуже важке й невдячне. В порівнанню з представленням конкретної дійсности утопічні твори є тяжкі вже в тім відношенню, що автор мусить вигадати й матеріял свого твору й освідомити читача з ним.

Більшість утопій мають утілітарну мету, вони популяризують звичайно якусь наукову гіпотезу чи соціяльну теорію. Останнє може мати тим більше відношення до „Соняшної машини", що й деякі инші твори Винниченка зраджують значну домішку тенденції, яку вважають чомусь неодмінною ознакою так званого „пролетарського мистецта".

Другою спонукою в напрямі утопії може бути ставлення Винниченка до дійсности нової України. Не можна поминути того, що висловившись досить ґрунтовно на терені публіцистики, Винниченко присвятив новій українській дійсности властиво лише один літературний твір, драму „Між двох сил". Як титул так і зміст цеї драми, треба додати далеко не кращої між його творами, зазначив виразно брак одноцільности мистецького світогляду Винниченка, а тим самим і його психольоґічну крізу. Перечитавши „Соняшну машину", доводиться з сумом ствердити, що цеї крізи Винниченко ще не переборов; вона скорше поглибилась і прибрала може трохи инший напрямок.

Розвивається вона хоч і своїм окремим шляхом, але поруч з загальною крізою українського красного письменства.

Великий історичний момент національної революції й короткотревалої незалежної української державности не викликали, на жаль, в українській літературі того піднесення, якого можна булоб сподіватися. Десять років по вибуху повстання українського народу проти Московщини минули, але не викликали ще в когось з українських письменників чуття потрібної перспективи, не викликали суцільности мистецької інтуїції, потрібної для великого національного твору. Я не помітив принаймні в тих творах наддніпрянських письменників, які мені довелося перечитати, щось більшого, ніж досить невільницьке відбиття мінливої революційної й пореволюційної дійсности.

Сама поразка України та її німецьких союзників, руїна, національне пригноблення, політична реакція й господарчий визиск, спричинені цею поразкою, самі по собі не повинні булиб викликати цеї літературної крізи. Поразка, яко така, не зменшує геройства боротьби й може бути темою для гарного й значного твору, як це доводить історична повість Богдана Лепкого, спонукана може й останніми великими подіями на Україні.

Але для цього поразка мусить принести для когось принаймні внутрішнє, психічне національне увільнення, необхідне для творчого розвитку на всіх ділянках інтелектуального життя, а в першій мірі на полі красного письменства. Прикладом такої національної волі в часі найбільшого національного поневолення дали в свій час Поляки в межах Росії, і їх література дала в цім часі найбільші твори.

Цеї психічної національної незалежности сучасна українська інтеліґенція на великій Україні, а разом з нею й її письменники очевидно, ще не досягли. І це є безумовно головною причиною тревающої крізи української літератури.

Крізи цього рода московська література очевидно не знає, але дійсність, яку змальовує, наприклад, дуже докладно, вже й перекладений на німецьку мову і порівнаний німецькою критикою з найкращими московськими клясиками Леонов, остільки дрібничкова, брудна, безпросвітна, остільки позбавлена кождого значнішого стремління, кождого впливу якихсь, хочби й большевицьких ідеалів, що Винниченко може й має слушність тікаючи до Утопоса, поки він не бачить власної, кращої української дійсности.

На жаль, його машина творить не сонце, так потрібне для України, а лише... хліб. У всякім разі він має ту добру ознаку, що його мусить кождий готувати для себе й своїх кревних. Отже тягти його з України до Московщини булоб безпредметово. Але поминаючи цю апотезу індивідуальної господарки, що стоїть в цілковитій суперечности до ідеї большевицьких колгоспів, книжка ця має в собі деякі елементи, які московська влада на Україні повинна булаб привитати.

II.

Тереном подій, змальованих в його книжці, вибрав Винниченко Німеччину, очевидно не тому лише, що його утопія має хемічний ґрунт, а Німці є добрі хеміки. Скромність, увільняюча Українців від месіянізму всякого роду, примусила його шукати чужого поля, до тогож панування большевицького раю на Україні відбирає тут місце для всякої иншої утопії. А поза тим з огляду на те, що утопія є тим, чого ніде нема, місцевий кольорит тут великої ролі грати не може.

Дія відбувається в Берліні. По середині міста стоїть величавий палац некоронованого володаря Німеччини, голови німецького капіталізму, Мартенса. В нерівній фінансовій боротьбі він переміг рештки старезної німецької аристократії, й найчільніший провідник її, старий князь, просить капіталіста о відрочення заплати боргів. Той жадає собі за це руку князівни Елізи. Батько відкидає ганебне жадання і поповнює разом з сином самогубство, щоб уникнути неслави. Донька перебирає заповіт помсти й переноситься до родини дядька, ґрафа. Ґраф має сина, що зганьбив себе, зробившись головним міністром Мартенса, та дві доньки, з яких менша, Труда, грає визначну ролю в дальшім перебігу подій, а спершу „йде в кокотки", щоб здобути фінансову незалежність від родини та урятувати старшу сестру від нещасливого подружа. Ґраф має старого льокая, а той двох синів. Старший з них, Рудольф, значний учений, винаходить пізніше соняшну машину; молодший, Макс, є діяльним членом терористичної орґанізації „Інарак" і щасливим вибранцем дуже гарної і дуже багатої вдови, Сузани, навколо якої купчаться здеґенеровані верхи німецької науки, мистецтва, політики й загалом високого товариства.

Князівна Еліза готує помсту й оздоблена стародавньою коронкою Зіґфріда скликає на наради рештки німецької аристократії: рішено змобілізувати всі сили, а навіть увійти в порозуміння з „Інараком".

Мартенс пропонує Елізі шлюб і трон королевої землі. вона заручується з ним. Союз східних держав противиться обєднанню землі під одним троном, повстає небезпека війни між білою та фарбовими расами, а разом з тим страшне напруження між капіталом та працею. В цей момент Рудольф винаходить соняшну машину незвичайно примітивної конструкції. Коли до ручного млинка покласти трави та перепустити на неї соняшне світло через скло з домішкою гелія, то соняшна та людська енерґія витворює з перемеленої трави дуже смачний та поживний хліб. Захоплення цим винаходом не минає й Елізи, і вона починає виявляти своє кохання до Рудольфа.

Мартенс розуміє небезпеку соняшної машини, замикає Рудольфа до закладу божевільних і розпочинає жорстоку боротьбу проти прихильників танього хліба. Боротьба захоплює все ширші верстви, перекидується з Німеччини до инших держав і кінчиться тимчасовою перемогою сонцеїстів в Европі та Америці. Але увільнені від страху голоду робітники перестають працювати, грабують, вбивають і насилують, при цій останній нагоді гине й Сузанна, треба додати один з найбільш природних і симпатичних персонажів цього твору Винниченка. Всі надбання культури занепадають і Берлін обертається в смітник.

Спроби князя Конрада, призначеного колись батьком Елізи бути їй чоловіком, примусити збройною силою робітників працювати, розбиваються об їх пасивну резістенцію, і він відлітає прохати збройної допомоги у союза східних держав.

Тимчасом минає зима, і Макс, який нарешті здобув собі Труду, стає на чолі охочих відновити культурне життя. Завдяки допомозі соняшних машин це дається досить легко зробити. Перед людством, якому сонце обіцяє порушувати й більш складні машини, розгортаються ширечезні перспективи. Але тут надлітає армія Японців, Індусів, Неґрів та инших східних держав і займає Німеччину. Комітет сонцеїстів рішає зломити ворожу силу при допомозі білих жінок. Жінки й соняшний хліб прихиляють частину східної армії на бік Німців. Еліза зраджує плян військової команди знищити сонцеїстів і остаточно єднається з Рудольфом; у війську вибухає революція й після жахливої бійки нищить команду армії. На землі починається золота доба.

Це короткий зміст трохтомового твору Винниченка, який не легко дістати, хочби з огляду на його дуже поважну ціну.

(Конець буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЛИТОВЦІ И РИМ.

Попали мені „пояснення читачам Америки" від священика доктора Миколи Копачука про Литовців і Рим.

Як виджу з „пояснення", священик доктор колись написав був до „Свободи" другу статтю про ту саму справу. Як виджу з пояснення отця доктора, то отець доктор написав був колись статтю, зовсім инакшу, як нині, і в ній доказував зовсім противне від того, що доказує нині.

Дивно мені стало на таке, дуже дивно. Прецінь отець і доктор то не „простий чоловік".

„Простий чоловік" не має освіти, не мав нагоди думати та читати про всякі справи, і тому він часто може наговорити про якусь справу таке, що він самий відтак побачить, що воно інакше. Зі священиком то вже инча справа. Тут уже не „простий чоловік". Тут уже вчена особа, що ходила до високих шкіл, довго вчилася, богато читала, богато думала. Така людина, як уже слово скаже, то певно вже добре приготоване слово. Там певно в кождій думці золоті думки соток розумних людий. Там певно кожда думка передумана. На десять способів обертав її вчений чоловік, заким випустив з уст.

Такої то мудрости ми сподіємося від усякого вченого чоловіка, а вже найбільше ждемо від нього мудрости в його власній науці. Бо так від лікаря тяжко ждати права, а від адвоката медицини. Але від лікаря можна ждати розумного слова про медицину; а від адвоката про право, а від священика про богослове. На щож він сидів чотири роки в семинарії? Чотири роки відай вистарчає, щоби видумати як слід, котра религія ліпша, котра церква корисна нашому народови, як нам відноситися до Риму, як до Варшави, як до Києва.

Та бо я бачу, що о. Копачук не простий собі священик. Він доктор святого богословя. Якби він був простим священиком, то він не мавби докторату. Є в Америці серед нашого народа сотка священиків, а між ними тільки два чи три доктори: д-р Богачевський, д-р Перепелиця, і здається о. Понятишин. Тепер католицькі доктори дістали ще до товариства православного доктора, о. Миколу Копачука. Сим католицька церква добула собі більше поваги. Се знак, що до неї горнуться люди з глибоким духовним образованнем. Щоби дістати докторат з богословя, треба, як зачуваю, кромі тих звичайних простих студій, які переходить кождий священик, ще спеціяльних, докторських. Значиться, доктор ще більше думав над справами, як простий чоловік і як простий священик. Коли від простого священика не можна сподіватися помилки в теольоґічних справах, то припускати похибку з уст доктора, то вже хіба бувби смертельний гріх.

Таке думаю я собі, як простий чоловік. Аж тут на те все моє просте думання приходить тобі „Америка" та говорить мені такі безбожні річи, що о. д-р Микола Копачук наговорив про Рим два чи три роки тому таке, що нині приходиться йому відкликувати, заперечувати, відкручувати. Словом, як кажуть прості люди, наплював, тепер прийшов се злизувати. Набештав Рим, назвав його ворогом Українців, кликав до протесту, а тепер кличе назад. Як кажуть прості люди, наплюв у керницю, а відтак прийшов до неї пити.

Щож нам, простим людям, сказати нині про таку справу? Скажу, що поступок о. д-ра Копачука замісць додати поваги українській католицькій церкві, тій повазі тільки пошкодив. Думаю я собі, і так, як я, думають і другі: коли отці й доктори теольоґії говорять про теольоґічні річи раз сяк, а раз онтак, то хто там може вже на будуче повірити в ту теольоґію, що вони будуть ширити?

Я знаю, що й отець доктор Копачук дуже добре знає, що люди думають про його Рим і Литовців. Я знаю се по тому, що отець доктор так злоститься на редакторів. Мені видиться, що якби так простому чоловікови таке трафилося, що він подумав про одну справу сяк, а відтак онтак, то він сказавби людям: „Людоньки добрі. Не гнівайтеся на мене. Відомо, сказав слово, не думавши. Даруйте, що вводив вас у блуд!" І люди такого чоловіка за розумного може не малиби, але далі шанувалиби як отверту людину.

Але такий спосіб добрий для простого чоловіка. Для вченого ся брама заперта. Скажи людям, що я винуватий, що я помилявся, що я не передумав? А вони скажуть: А ти чого до шкіл ходив? А ти чого роками над книжкою сидів? А ти чого високі, вчені титули брав?

Ні, таки простий чоловік може признатися до похибки, а вченому вже не теє. Що йому робить, коли він наговорить раз сяк, а відтак онтак? А щож? А що зробив отець Копачук? Сказав, що всьому винні редактори „Свободи"! „То вони, безбожники, попоненависники, винуваті сьому всьому, бо то вони не помістили статті три роки тому, але аж тепер, коли я зовсім инче говорю. Як би вони помістили були тоді, то люди булиби забули за неї давно, і нині я мігби преспокійно ширити собі римську віру, як я колись виступав проти Риму".

Такий то одинокий спосіб лишився отцю докторови, бо отець доктор, як я кажу, не простий, а глибоко вчений чоловік. Не знаю я, чи другі отці й другі доктори поступають так, як отець доктор Копачук, і не знаю, чи богато вчених піде його слідами. Але за вчених я не журюся. Вони свою голову мають, най вони тим журяться. Мені тут ходить о простих людий. Бо сі прості люди, читаючи статті отця доктора Копачука, готові ще подумати, що хто хоче мати славу вченого, повинен так поступати: сказати раз сяк, відтак онтак, а коли його пришпилять, сказати, що се винен онтой. Отже я хочу остерегти простих людий: сей спосіб, якого вжив отець доктор Копачук, добрий тільки для вчених. Для нас, простих людий, тільки прості способи добрі.

А може я зовсім даром остерігаю? Може наші прості люди се вже добре знають, що їм по вченому не випадає поступати? Може вони се розуміють своїм простим хлопським розумом? Може то треба аж у високі школи піти та докторат з теольоґії дістати, щоби забути за все, що знають прості люди?

Союзовець.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОҐРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1930.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошування поміж американськими Українцями. Хто має який бизнес; а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошення до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зважившн, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень по $35.00. Хто хотівби в своїм оголошенню помістити також і фотоґрафію чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотоґрафії, то значить, що його оголошення буде о стільки дорозше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 30. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безусловно не будуть друкуватися.

ФОТОҐРАФІЇ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які є при відділах У. Н. Союза (коли який кружок ,співацьке товариство і т. п. не есть при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не будеться поміщувати у календари), хотілиб, аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1930 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 30. серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотоґрафією чек або моні-ордер, виписаний на імя „Свободи" на суму $10.00. Сі гроші ужиється на покриття коштів виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотоґрафії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

Франц Мольнар.

НА ПЕРШОГО.

(З мадярського).

—o—

Чоловік (вертає додому щось із трицятьма клунками): Чи обід вже готовий?

Жінка: То його перше питання. У нас кажеться насамперед „Добрийдень".

Чоловік: Обід готовий?

Жінка: Добрийдень!!!!

Чоловік: Добрийдень. Обід готовий?

Жінка: Ще нема першої години. Що ти тут приніс?

Чоловік: От покупив деякі дрібниці. Знаєш, нині першого, є трохи гроша, то купується дещо. (Розпаковує клунки). Осьтут приміром фріквотсонівська протичка до люльки.

Жінка: Протичка до люльки? Таж ти не куриш люльки?

Чоловік: Знаєш, зайшов я до трафіки купити за шістку дамських папіросок. Дали мені там понюхати пачку анґлійського тютюну, а він пах так чудово, що я купив його. Тоді трафікант каже: Ну, так, вкінці з того тютюну можна скрутити і папіроску, але поправді то є тютюн до люльки. Тому я за малі гроші купив до цього анґлійську люльку. На те купець каже: Добре, добре, тую люльку можна від біди вживати і непрочищувану, але кождий справжній курець має також протичку до люльки. А що найліпша протичка є фріквотсонівська, то я купив таку за малі гроші. Для мене почислив її купець за чотири ґульдени і 80 ґрейцарів.

Жінка: Боженьку мій! З канапи вилазить волос, а він викидає гроші на протички.

Чоловік: Таке дешеве не попадеться нам що дня з руки. Ось... ось... тут... цизильована емалія. Ні, емаліована цизеля.

Жінка: Але навіщо ця вся історія?

Чоловік: Знаєш, нині першого, є гроші в кишені, чоловік бачить і се і те. Що скажеш на отсю кавчукову тютюнярку?

Жінка: Це також впхали тобі?

Чоловік: За півдармо. Почислив мені три ґульдени.

Жінка: То страшне! В подушках піря перетерлося на сміття, а він викидає гроші на кавчукові тютюнярки.

Чоловік: Але то є кавчукований вулкан, ні — вулканізований кавчук.

Жінка (розпучливо): Щож, ради Бога, є в інших пакунках?

Чоловік: Я купив іще дещо (горячково розпаковує). Що скажеш на цей гарний апарат до чищення спинок?

Жінка: А то навіщо?

Чоловік: То дуже мудрий винахід. Почислили мені дуже дешево. Коли хто має брудну спинку, вкладе її до такого апарату, наливає трохи „ацідум муратікум" і заварює спіртом. Коли потім вияти спинку, вона як нова.

Жінка: Нова? Таж твій одинокий вартісний предмет, то твоя старинна спинка, спадщина з 16-го століття.

Чоловік (гордо): Але я купив до цього апарату нову спинку. Глянь! Дуже дешева, та коштувала чотири ґульдени. Чудова спинка. Цизельована емалія. Ні, емаліована цизеля.

Жінка: Викидає гроші на емаліовану цизелю, а я вже два роки ходжу в тімсамім капелюсі. А щож це знову?

Чоловік: То чотири скляні підкладки під ноги фортепяна.

Жінка: Алеж ми не маємо жадного фортепяна!

Чоловік: Сховаємо ті підставки, аж поки не матимемо фортепяна. Купець впхав мені їх.

Жінка: Алеж фортепян має лише три ноги.

Чоловік: Три? Купець казав чотири. (На боці): Я не відважився би сказати їй, що я купив пять таких підставок.

Жінка: Я не можу дітям купити „Робінзона", а він підпирає фортепяни, яких нема.

Чоловік (отвирає дальші пакунки): Що скажеш на отсю каляфонію?

Жінка (з переляком): Навіщож тобі каляфонії?

Чоловік: Ну, часом щось таке потрібне в хаті.

Жінка: Щож іще впхали тобі?

Чоловік (отвирає пакунки): Я купив також літру піску до посипування.

Жінка: Таж ми маємо бібулу вдома.

Чоловік (на боці): Тепер уже не можу сказати, що я купив дві літри. (Голосно): Піску до посипування часом також потрібно. Висушувати письмо бібулою негарно. Славний Сехені дістав раз лист, висушений бібулою, і відіслав його назад із заміткою: „Дайте цей лист насамперед зчесати щіткою". — Себто, ах, перепрашаю, він написав був таке на листі посипанім піском... Ах, я маю нині пеха з тою анекдотою.

Жінка: Ну, бачиш.

Чоловік: Правду кажеш. (Висипає весь пісок на долівку). Вже нема! (Розтирає пісок ногою). До чорта з тим поганим піском!

Жінка (бє його по голові): Що ти робиш? Що ти робиш?

Чоловік: Не щастить мені сьогодні! (Весело): Не щастить ме-ні!

Жінка: Ноги столові хитаються, а йому нічого іншого не треба так дуже, як піску до посипування. Таж ти викидаєш гроші! (Плаче з гніву).

Чоловік (співає):

Не щастить мені сьогодні,
Не щастить мені сьогодні,
Не щастить мені
Тай до того ще і як!
Та мені усе одно,
Та мені усе одно,
Не щастить мені сьогодні!

(Нараз без переходу робить жалісливу міну, мовчки чіхається в голову, там, де його вдарила жінка).

Жінка (з плачем): Щож ти ще накупив?

Чоловік: Завіщо ти так сильно вдарила мене по голові? (Отвирає ще один пакунок): Що скажеш на цей гарненький дзвіночок? Дзень-дзелень, дзень-дзелень (дзвонить).

Жінка: Хата повисісенька електричних дзвінків, а він дає впихати собі дзвінки. Навіщо тобі дзвінків? Чи ти санки?

Чоловік (жибонить по діточому): Я малі саночки (Дзвонить дзвіночком).

Жінка: Деж ти їх купив?

Чоловік: Я йшов базаром, там купив їх. У господарці можна ужити їх дуже корисно. (Дзвонить).

Жінка: Відтепер я буду фасувати твої гроші на першого в офісі.

Чоловік: Чому? (Дзвонить).

Жінка: Не видзвонюй! Ти не маєш спокою, поки в тебе є гроші. Все скуповуєш.

Чоловік: Добре, добре. (Дзвонить).

Жінка: А що ти там маєш у тій скриночці?

Чоловік: У тій жовтій?

Жінка: Так.

Чоловік: Іще дванацять дзвіночків. Таж повинно їх бути кілька вдома. (Дзвонить рівночасно двома дзвіночками). Я купив також на базарі підставку-вежу на щіточки від зубів. Подивися, яка гарна. До середини вежі вкладається щіточки. Я купив також ощадну коробочку на мило, коробочка подіркована, то вода стікає. Коштувало це шість ґульденів, бо то ґлязурована.

Жінка: Бодай на тім заощадимо богато.

Чоловік (хоче сховати один пакунок).

Жінка: А це що? Що то? Чому ховаєш це? Що там є в середині?

Чоловік: Ніщо, ніщо.

Жінка: Зараз покажи! (Хапає пакунок).

Чоловік: Лиши це. Я вже скажу тобі.

Жінка: Ну? Що там є в тім пакунку?

Чоловік (зробив жалісливу міну й обмацується по голові): Людину вдарити так сильно по голові.

Жінка: Що там у тім пакунку?

Чоловік: Чи маю признатися? Трицять аркушів бібули.

Жінка: (Ще раз вдарила його по голові і розплакалася).

Чоловік (підспівує): Не щастить мені сьогодні... (Хапається за голову) можу уявити собі, як сильно вдарила би вона мене, колиб знала, що там є сто пятьдесять аркушів бібули!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за серпень 1929 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	363.23	117.	76.81
2.	171.45	118.	65.53
3.	72.41	119.	31.26
4.	84.38	120.	134.92
5.	82.37	121.	91.34
6.	30.14	122.	44.36
7.	191.08	123.	129.73
8.	175.77	124.	92.79
9.	127.90	125.	18.68
10.	178.63	126.	71.35
11.	7.93	127.	99.17
12.	104.10	128.	55.23
13.	44.07	129.	33.00
14.	79.54	130.	211.33
15.	27.77	131.	31.11
16.	49.26	132.	122.42
17.	27.63	133.	151.03
18.	110.74	134	58.64
19.	10.62	135.	116.92
20.	150.43	136.	144.10
21.	75.29	137.	152.41
22.	88.82	138.	47.52
23.	44.17	139.	69.52
24.	113.40	140.	49.30
25.	41.89	141.	24.17
26.	28.39	142.	105.53
27.	41.43	143.	25.24
28.	144.65	144.	46.92
29.	147.75	145.	45.36
30.	70.68	146.	116.53
31.	129.77	147.	386.40
32.	41.29	148.	12.46
33.	78.17	149.	37.95
34.	100.96	150.	19.21
35.	17.32	151.	88.34
36.	86.24	152.	70.11
37.	68.86	153.	15.00
38.	218.41	154.	40.28
39.	119.10	155.	316.96
40.	30.82	156.	98.63
41.	32.67	157.	42.91
42.	110.67	158.	11.55
43.	58.10	159.	67.33
44.	156.88	160.	75.02
45.	177.26	161.	113.76
46.	40.38	162.	44.32
47.	36.35	163.	89.50
48.	54.40	164.	86.25
49.	17.54	165.	98.80
50.	39.81	166.	10.51
51.	48.65	167.	46.50
52.	40.06	168.	161.81
53.	55.02	169.	53.17
54.	16.05	170.	172.87
55.	49.91	171.	42.62
56.	107.45	172.	28.97
57.	101.59	173.	26.18
58.	95.81	174.	24.52
59.	142.66	175.	119.52
60.	15.94	176.	50.24
61.	52.74	177.	76.04
62.	57.73	178.	32.76
63.	236.91	179.	159.02
64.	69.60	180.	5.96
65.	266.85	181.	126.89
66.	98.45	182.	131.45
67.	132.05	183.	99.16
68.	34.75	184.	7.33
69.	80.14	185.	88.11
70.	246.76	186.	57.25
71.	10.05	187.	51.50
72.	51.59	188.	28.36
73.	82.28	189.	34.90
74.	60.49	190.	17.94
75.	103.53	191.	76.55
76.	244.54	192.	62.31
77.	85.35	193.	143.92
78.	138.23	194.	14.56
79.	3.51	195.	33.60
80.	32.54	196.	34.94
81.	122.73	197.	30.37
82.	56.17	198.	56.94
83.	85.05	199.	9.76
84.	26.81	200.	72.49
85.	124.38	201.	54.95
86.	183.62	202.	39.33
87.	95.51	203.	75.35
88.	6.05	204.	111.10
89.	12.32	205.	22.60
90.	225.78	206.	326.84
91.	215.84	207.	49.47
92.	14.88	208.	33.80
93.	48.65	209.	120.30
94.	199.26	210.	36.93
95.	55.49	211.	121.67
96.	164.67	212.	34.11
97.	73.86	213.	253.47
98.	128.92	214.	46.37
99.	153.04	215.	33.00
100.	81.64	216.	39.67
101.	50.06	217.	289.22
102.	372.98	218.	253.12
103.	95.12	219.	40.88
104.	189.54	220.	120.51
105.	150.97	221.	320.05
106.	203.04	222.	21.85
107.	52.36	223.	145.62
108.	90.51	224.	4.80
109.	96.33	225.	33.10
110.	27.09	226.	17.09
111.	43.27	227.	61.97
112.	179.32	228.	51.06
113.	83.20	229.	186.90
114.	54.41	230.	225.33
115.	20.41	231.	50.25
116.	64.71	232.	54.54

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
233.	51.76	312.	66.19
234.	134.75	314.	12.05
235.	127.77	315.	12.22
236.	114.51	316.	202.62
237.	157.05	317.	90.49
238.	65.99	318.	112.98
239.	178.54	319.	25.89
240.	11.59	320.	83.48
241.	82.83	321.	135.36
242.	129.46	322.	39.72
243.	81.93	323.	47.07
244.	35.12	324.	110.68
245.	129.88	325.	60.16
246.	36.91	326.	134.11
247.	209.74	327.	35.43
248.	38.63	328.	17.84
249.	32.76	329.	16.33
250.	17.40	330.	67.76
251.	130.12	331.	38.98
252.	54.75	332.	62.47
253.	73.99	333.	97.27
254.	113.95	334.	181.64
255.	81.26	335.	45.41
256.	30.40	336.	164.68
257.	44.43	337.	14.19
258.	38.10	338.	210.02
259.	138.74	340.	20.18
260.	37.24	341.	76.74
261.	13.26	342.	181.39
263.	65.29	343.	29.11
264.	21.00	344.	49.43
265.	38.65	345.	121.24
266.	67.91	346.	24.82
267.	53.41	347.	45.49
268.	49.92	348.	12.52
269.	37.37	349.	78.83
270.	136.09	350.	70.51
271.	46.79	351.	38.54
272.	7.13	352.	76.00
273.	105.70	353.	19.78
274.	134.70	354.	29.12
275.	86.20	355.	40.20
276.	401.85	356.	26.39
277.	71.55	357.	31.82
278.	47.49	358.	55.71
279.	6.24	359.	33.16
280.	100.91	360.	69.17
281.	26.72	361.	284.21
282.	176.61	362.	24.56
283.	94.18	363.	120.34
284.	22.25	364.	225.34
285.	36.70	365.	92.62
286.	66.35	366.	13.57
287.	9.93	367.	219.95
288.	169.50	368.	19.77
289.	30.90	369.	128.31
290.	54.11	370.	181.95
291.	26.76	371.	106.74
292.	274.41	372.	18.36
293.	39.41	373.	27.48
294.	47.87	374.	17.93
295.	181.48	375.	38.16
296.	196.71	376.	16.42
297.	13.91	377.	10.31
298.	52.96	378.	19.81
299.	74.56	379.	48.69
300.	234.34	380.	17.20
301.	86.21	381.	30.70
302.	6.95	382.	17.67
303.	59.63	383.	60.14
304.	52.51	384.	94.94
305.	74.19	385.	179.88
306.	22.26	388.	189.62
307.	29.82	392.	16.08
308.	103.98	393.	23.82
309.	41.61	396.	80.36
310.	40.11	400.	63.60
311.	18.15	401.	26.91

З місячних вкладок старих родів обезп. $32,619.94

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
7.	1.34	130.	16.19
10.	3.38	131.	6.59
16.	2.31	133.	4.97
25.	12.30	137.	10.92
26.	10.96	138.	4.46
28.	96	142.	2.67
29.	3.25	143.	2.57
31.	14.80	144.	13.72
34.	2.60	147.	19.82
37.	2.09	151.	2.37
38.	11.58	152.	2.69
42.	3.53	155.	3.23
44.	6.12	160.	35.66
56.	4.52	163.	6.33
58.	4.47	167.	4.11
59.	15.29	168.	2.67
64.	5.12	177.	25.54
65.	13.91	179.	2.67
67.	2.68	181.	2.68
70.	2.45	183.	8.28
74.	3.23	185.	1.66
75.	1.96	195.	6.89
78.	8.11	204.	8.00
83.	9.01	206.	18.94
84.	2.41	211.	8.31
85.	4.17	213.	3.56
87.	11.68	217.	21.97
91.	2.77	218.	6.27
92.	2.52	221.	7.60
94.	20.90	223.	3.54
97.	24.84	229.	3.68
100.	4.15	235.	2.67
102.	12.53	237.	5.27
106.	3.18	239.	25.81
110.	8.38	242.	6.94
112.	7.35	243.	2.19
113.	2.45	245.	8.66
117.	1.60	246.	1.29
122.	2.02	247.	11.64

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
248.	2.04	334.	1.94
253.	1.79	336.	10.96
266.	10.29	337.	2.58
267.	6.15	338.	7.38
271.	3.86	344.	4.48
276.	5.68	345.	3.19
277.	99.20	346.	2.51
278.	1.35	349.	3.25
281.	16.28	350.	1.70
284.	3.47	351.	1.71
292.	2.54	357.	16.11
295.	15.33	361.	27.00
301.	10.96	363.	14.51
308.	2.16	366.	4.73
309.	6.77	367.	3.56
322.	2.04	371.	5.27
323.	3.89	372.	22.72
324.	2.41	382.	4.71
326.	13.23	383.	3.66
327.	3.22	385.	8.16
332.	2.45	388.	5.19
333.	2.45		

З місячних вкладок нових родів обезп.	$962.83
Разом від членів	$33,582.77
Процент від бондів	3,897.50
Процент від морґечів	3,173.92
Сирітські части по бл. п.:	
Марія Дуда, в. 163	300.00
Мих. Грабик, в. 221	700.00
Разом	$41,654.19

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Данило Громик, в. 42	1,000.00
Йосиф Поливка, в. 224	500.00
Іван Намісняк, в. 38	1,000.00
Вас. Підлуський, в. 59	500.00
Г. Рибенський, в. 4	1,000.00
Ст. Журавецький, в. 54	500.00
Григ. Крупник, в. 361	500.00
Марія Дуда, в. 163	500.00
Іван Костецький, в. 117	1,000.00
Мих. Грабик, в. 221	1,000.00
Мих. Дудаш, в. 28	1,000.00
Михайло Швець, в. 221	1,000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Мойсей Демчко, в. 1	50.00
Стефан Кропиляк, в. 1	75.00
Анна Захарчук, в. 5	50.00
Фемія Хвалик, в. 10	25.00
Тр. Підлипчак, в. 18	50.00
Т. Стегніцький, в. 22	50.00
Іван Токарчик, в. 24	50.00
Марія Больковнч, в. 31	50.00
Дм. Ясеницький, в. 91	50.00
Стефан Целюх, в. 161	50.00
Василь Дзюбак, в. 168	100.00
Микола Білий, в. 179	50.00
Теодор Ґреґа, в. 209	50.00
А. Ґружовська, в. 218	25.00
Петро Горват, в. 242	50.00
Теодор Шевчук, в. 310	50.00
А. Куликовська, в. 345	50.00
Стефан Пандяк, в. 352	50.00
Теодор Пиндус, в. 361	100.00
Микола Попович, в. 367	50.00
П. Климковський, в. 370	50.00
П. Сацавський, в. 379	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

Тадей Кузяк, в. 10	171.65
Т. Корчинський, в. 104	136.00
К. Корчинська, в. 104	65.00
Гр. Собків, в. 296	300.00
Іван Сас, в. 53	142.00
Вас. Тузінський, в. 34	372.00
Юрій Федор, в. 292	94.39
Михайло Фільо, в. 26	114.28
Юрій Мулик, в. 338	170.00
Мих. Тирнавчик, в. 78	133.90

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орґан	4,016.70
Платня голов. уряду	560.00
Свобода за праці	908.19
Асекурація від огню	240.00
Видатки канцелярійні: почта, тел., експр. і т. п.	57.29
Інвестиція готівки в морґечах	25,000.00
Разом	$43,156.40

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. липня остала	$603,500.89
Прихід за серпень	41,654.19
Разом	$645,155.08
Розхід за серпень	43,156.40
Готівка з кінцем міс. серпня остає	$601,998.68

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$601,998.68
Морґечі	942,946.20
Бонди	459,990.80
Реальність	125,000.00
Разом	$2,129,935.68

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,541,275.35
„ резервовий	310,212.49
„ запомоговий	66,209.68
„ адміністрац.	12,902.36
„ народний	8,259.51
„ конвенційний	3,716.90
„ сирітський	187,359.39
Разом	$2,129,935.68

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за серпень 1929 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	27.20	113.	7.43
2.	22.50	114.	8.80
3.	12.60	115.	25
4.	2.70	116.	11.95
5.	6.53	117.	1.60
6.	2.50	118.	3.40
7.	34.05	120.	18.90
8.	17.10	121.	13.95
9.	23.18	123.	11.05
10.	5.20	124.	16.05
12.	2.50	126.	2.70
13.	5.20	127.	12.60
14.	1.60	128.	7.70
15.	3.60	129.	2.25
16.	11.55	130.	11.70
17.	4.50	131.	8.65
18.	9.45	132.	17.30
20.	7.20	133.	7.20
21.	9.00	135.	6.30
22.	16.88	136.	20.93
23.	2.95	137.	26.10
24.	16.65	139.	4.75
25.	1.60	140.	6.05
26.	3.60	141.	2.25
27.	2.05	142.	10.80
28.	23.25	144.	2.70
29.	20.95	145.	2.95
30.	8.80	146.	11.75
31.	18.22	147.	61.43
33.	4.05	148.	4.50
34.	24.53	149.	6.98
35.	2.25	150.	1.65
36.	25	151.	7.00
38.	20.70	152.	3.85
39.	9.00	153.	1.13
40.	4.75	155.	49.75
41.	1.15	156.	13.30
42.	9.90	157.	1.35
43.	4.50	158.	1.15
44.	25.20	159.	10.58
45.	12.83	160.	11.50
46.	1.13	161.	11.75
47.	2.75	162.	3.85
50.	7.45	163.	9.00
51.	1.13	164.	10.80
52.	75	165.	2.95
53.	6.98	166.	2.25
54.	3.60	167.	4.28
55.	7.20	168.	24.10
56.	23.40	169.	75
57.	9.25	170.	12.60
58.	13.30	171.	25
59.	14.90	172.	1.60
60.	1.58	173.	6.08
61.	5.63	174.	3.15
62.	6.13	175.	9.45
63.	25.43	176.	4.10
64.	6.30	177.	6.75
65.	36.45	179.	23.85
66.	4.05	181.	14.00
67.	16.20	182.	11.05
68.	2.25	183.	4.50
69.	5.40	185.	7.20
70.	25.20	187.	90
72.	9.00	188.	4.95
73.	8.10	189.	2.70
74.	1.60	191.	6.98
75.	19.15	192.	6.75
76.	30.82	193.	7.90
77.	8.32	196.	2.70
78.	3.85	197.	90
80.	4.30	198.	3.30
81.	8.35	200.	11.05
82.	7.90	201.	6.10
83.	15.08	203.	6.30
85.	14.20	204.	12.21
86.	8.55	205.	4.75
87.	16.65	206.	46.58
88.	90	207.	6.53
89.	3.60	208.	2.80
90.	29.70	209.	12.15
91.	23.85	210.	4.75
93.	3.60	211.	7.70
94.	14.40	212.	2.55
95.	5.65	213.	21.15
96.	20.05	214.	11.70
97.	17.10	217.	35.60
98.	7.45	218.	38.70
99.	20.50	219.	4.50
100.	7.00	220.	17.33
102.	39.83	221.	19.35
103.	6.75	223.	25.00
104.	19.80	224.	1.35
105.	11.50	226.	2.70
106.	6.35	227.	4.50
107.	8.85	228.	4.75
108.	8.78	229.	16.20
109.	13.72	230.	35.10
110.	65	231.	7.88
112.	19.75	232.	5.65

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
233.	68	309.	3.83
234.	28.35	310.	5.85
235.	7.88	312.	12.15
236.	5.20	314.	1.60
237.	17.60	316.	22.95
238.	2.95	317.	12.60
239.	28.80	318.	12.15
241.	11.20	320.	9.23
242.	14.40	321.	18.00
243.	17.90	322.	2.70
244.	4.10	323.	9.00
245.	18.68	324.	9.90
246.	4.73	326.	15.30
247.	30.00	327.	3.85
248.	5.00	328.	2.70
250.	1.35	330.	3.45
251.	12.20	331.	6.75
252.	7.90	332.	9.00
253.	5.63	333.	12.40
254.	3.60	334.	13.75
255.	4.50	335.	4.75
257.	3.15	336.	20.25
258.	4.75	337.	1.15
259.	17.55	338.	29.05
260.	9.90	340.	3.15
261.	2.05	341.	11.03
263.	6.55	342.	26.35
264.	3.15	343.	3.40
265.	2.25	344.	5.15
266.	4.95	345.	14.65
267.	4.50	346.	5.20
268.	5.85	347.	5.65
269.	3.38	349.	9.10
270.	18.45	350.	2.03
271.	3.15	351.	5.85
273.	13.63	352.	9.90
274.	11.03	355.	4.05
275.	7.65	356.	1.15
276.	59.40	357.	3.85
277.	3.38	358.	4.05
278.	9.50	359.	4.75
280.	2.70	360.	10.80
281.	2.70	361.	26.10
282.	28.15	362.	9.00
283.	6.75	363.	19.58
284.	2.25	364.	20.03
285.	4.50	365.	13.95
286.	3.60	366.	4.05
288.	26.88	367.	15.08
289.	5.62	368.	1.60
290.	4.25	369.	23.85
292.	21.60	370.	8.55
293.	1.35	371.	13.95
294.	4.95	372.	50
295.	23.85	374.	5.18
296.	13.40	377.	50
297.	3.45	378.	2.03
298.	6.75	379.	5.63
299.	3.85	380.	4.73
300.	16.20	381.	3.15
301.	11.25	383.	9.50
302.	75	384.	14.20
303.	1.80	385.	22.95
305.	5.65	388.	15.08
306.	50	390.	12.60
307.	3.45	400.	12.60
308.	17.10	401.	3.82

З місячних вкладок $3,423.73

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

М. Нагребецький, в. 234 400.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за праці	331.25
Платня помічних сил	290.00
Видатки канцелярійні	15.90
Разом	$1,037.15

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. липня остала	$89,398.54
Прихід за серпень	3,423.73
Разом	$93,822.27
Розхід за серпень	1,037.15
Готівка з кінцем міс. серпня остає	$91,785.12

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$91,785.12
Морґечі	40,100.00
Бонди	36,623.00
Разом	$168,508.12

Стан довжний:

Фонд посмертний	$128,611.98
„ адміністрац.	39,896.14
Разом	$168,508.12

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

На танцях.

— Не знаєте, пані, що це за панна, що я перед хвилею танцював із нею?

— Це моя мати!

ПЕРСЕЇДИ — МИГУНЦІ.

При погіднім небі в ночах від 9 до 12 серпня, а особливо в ночі з 10 на 11 серпня, коли ви сіли собі вигідно, лицем звернені до сходу, могли бачити гарне явище, яке рік-річно від кількох віків на зорянім небі оглядає людство з захопленням. Це мигунці — „падаючі зорі". Звичайно тоді люде собі щось задумують, чи здійсниться їхнє бажання? Але буває часом і таке, що ваших бажань не стане стільки, скільки впаде зір. Один астроном начислив одної ночі 264 упавших зір.

Коли ви трохи обзнайомлені з зодіяком, або хоч знаєте, де „великий віз" на півночі, то міркуйте собі на схід від нього точку на небі, звідки падаючі зорі починають свій спад. Пересвідчитеся, що дороги їх ідуть паралельно до себе від молочної дороги зі знаку зодіяку, який в астрономів від віків називається „Персеєм".

Саме ця правильність їх лету, ця правильність їх поворту в одній порі року, у звязку з відомою дорогою обороту землі довкола сонця та з обчисленою заздалегідь скорістю лету падаючих зір, дала підставу славному астрономови Шіяпарелліому прийти до того висновку, що ті „падаючі зорі", науково звані „Персеїди", а у народів заходу „сльозами св. Лаврентія (10 серпня)" — це не є ніякі зорі, а метеори, розбитки чи розсипки комети ясної, заприміченої в р. 1862, а відомої під науковою назвою як „комета III. року 1862". Шіяпарелі обчислив докладно дорогу тої комети і ствердив тотожність її з дорогою персеїдів. Представляється вона яко еліпса окружаюча сонце в той спосіб, що найближче сонця там, де перерізує дорогу землі, а найдальше скручує поза Нептуном, плянетою нашої соняшної системи, віддаленої найдальше від сонця. В новіших часах мали попасти на слід ще дальше віддаленої плянети, та цього ще не перевірили напевно. Нептун потрібує 165 літ, щоби раз окружити сонце. З цього можна мати образ, який великий мусить бути той перстень з метеорів, здовж якого кружать ті розбитки комети III року 1862. А наша земля лише раз до року, власне в часі між 9. і 12. серпня, зближується до того перстеня метеорів і притягає їх по мірі густоти перстеня. Одного року менше, другого року більше їх паде на землю, або лиш переріже земний воздух і при цьому розжариться і засвітить, немов зоря.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Raising the Family- Pa doesn't beleive in Capital Punishment- sometimes! Fisher

